

ZAKON O ROBNIM REZERVAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se planiranje, formiranje, skladištenje, obnavljanje i korišćenje državnih robnih rezervi u Crnoj Gori (u daljem tekstu: robne rezerve), obezbjeđivanje i održavanje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih rezervi, upravljanje i poslovanje robnim rezervama i finansiranje tih rezervi, kao i druga pitanja koja se odnose na robne rezerve.

Robne rezerve

Član 2

(1) Robne rezerve su rezerve robe koje se formiraju i koriste radi obezbjeđivanja potreba osnovnog snabdijevanja i očuvanja stabilnosti u Crnoj Gori u slučajevima:

- 1) elementarnih nepogoda, katastrofa, ekoloških, tehničko-tehnoloških ili drugih nesreća;
- 2) kriznih situacija;
- 3) vanrednog ili ratnog stanja;
- 4) ugrožavanja javnog zdravlja ljudi i zdravlja životinja u skladu sa zakonima kojima se uređuju oblast zaštite zdravlja ljudi i životinja;
- 5) nedostatka robe na tržištu, kada ne postoji mogućnost snabdijevanja odgovarajućom zamjenskom robom;
- 6) ozbiljnog poremećaja na tržištu.

(2) Robne rezerve mogu da se koriste i za upućivanje humanitarne pomoći drugim državama ili za ispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza Crne Gore.

(3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovoga člana iskorišćene robne rezerve moraju se nadoknaditi u skladu sa ovim zakonom.

Predmet robnih rezervi

Član 3

(1) Robne rezerve čine:

- 1) poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, kao i materijal za reprodukciju;
- 2) lijekovi, medicinska sredstva i oprema za zdravstvene i veterinarske ustanove i druge oblike zdravstvenih službi;
- 3) oprema i roba za potrebe odbrane i bezbjednosti, zaštitu, spašavanje i pružanje pomoći;
- 4) sirovine i materijali za proizvodnju robe iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava, kao i drugi proizvodi od značaja za obezbjeđivanje snabdjevenosti i stabilnosti.

(2) U slučaju da robne rezerve obuhvataju supstance ili smješe koje se, u skladu sa zakonima kojima se uređuju hemikalije i zaštita životne sredine, smatraju opasnim, njihovo skladištenje, čuvanje i rukovanje vrši se u skladu sa tim zakonima.

(3) Robne rezerve mogu da čine i novčana sredstva, kao i hartije od vrednosti.

(4) O raspolaganju novčanim sredstvima, kao i hartijama od vrednosti iz stava 1 ovog člana odlučuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

(5) Robne rezerve su u državnoj svojini.

Upravljanje i poslovanje robnim rezervama

Član 4

- (1) Robnim rezervama upravlja Vlada.
- (2) Poslovanje robnim rezervama u skladu sa ovim zakonom obavlja organ uprave nadležan za robne rezerve (u daljem tekstu: Uprava)
- (3) Uprava ima svojstvo pravnog lica.

Javni interes

Član 5

Formiranje, obnavljanje, skladištenje i korišćenje robnih rezervi su poslovi od javnog interesa.

Primjena drugih propisa

Član 6

Odredbe zakona kojima se uređuje korišćenje, upravljanje i raspolaganje državnom imovinom ne primjenjuje se na robu iz robnih rezervi ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 8

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **komercijalne zalihe** su zalihe koje održavaju privredni subjekti;
- 2) **krizne situacije** su situacije u regionalnom ili širem bezbjednosnom okruženju koje se ne mogu kontrolisati uobičajenim sredstvima i mjerama, a kojima su zbog geopolitičkih, vojnih, sajber bezbjednosnih, ekonomskih, klimatskih, socijalnih i drugih razloga ugrožene osnovne društvene vrijednosti i koje se mogu proširiti prekogranično, odnosno direktno ugroziti Crnu Goru ili druge države;
- 3) **nedostatak robe na tržištu** je veliko i iznenadno smanjenje snabdijevanja određenom vrstom robe koja čini robne rezerve u Crnoj Gori, što dovodi do nedostupnosti te robe za krajnje korisnike;
- 4) **održavanje robnih rezervi** je obezbjeđivanje odgovarajućeg kvaliteta određenih količina robnih rezervi, uključujući njihovo pravovremeno obnavljanje;
- 5) **ozbiljni poremećaj na tržištu** je značajno i dugotrajno uvećanje cijena određene vrste robe koja čini robne rezerve u Crnoj Gori, nastalo usljed kriznih situacija, a koje ima dejstvo jednako stvarnoj nedostupnosti te robe za krajnje korisnike;
- 6) **osnovno snabdijevanje** je snabdijevanje osnovnim prehrambenim i neprehrambenim proizvodima koji su u slučajevima iz člana 2 ovog zakona nužno potrebni za:
 - preživljavanje, odnosno život ljudi i životinja,
 - obezbjeđivanje javnog zdravlja ljudi i zdravlja životinja,
 - trenutno sprječavanje nastanka neposredno prijeteće štete, i
 - nesmetano funkcionisanje službi za odbranu i bezbjednost, zaštitu, spašavanje i pružanje pomoći;

II. RASPOLAGANJE ROBNIM REZERVAMA

Zabrana izvršenja

Član 9

Robne rezerve i nepokretnosti u državnoj svojini koje su date na korišćenje Upravi za potrebe poslovanja robnim rezervama ne mogu biti predmet izvršenja u smislu zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje.

Ograničenja u raspolaganju imovinom

Član 10

(1) Nepokretnosti u državnoj svojini i oprema koje su date na korišćenje Upravi za potrebe poslovanja robnim rezervama ne smiju se otuđiti ili opteretiti, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana neiskorišćene nepokretnosti (skladišni prostori i dr.) i opremu Uprava može, uz naknadu, dati na korišćenje za skladištenje tuđe robe, odnosno dati u zakup ili prodati.

(3) U slučaju prodaje nepokretnosti Uprava je dužna prethodno da pribavi saglasnost Vlade.

(4) Nepokretnosti i oprema mogu se dati u zakup pravnim i fizičkim licima i bez naknade, uz uslov tekućeg i investicionog održavanja.

(5) Ugovori zaključeni suprotno st. 1 do 4 ovog člana su ništavi.

Dopuštenost opterećenja nepokretnosti

Član 11

(1) Opterećenje prava svojine službenošću i pravom građenja na nepokretnostima koje su date na korišćenje Upravi za poslovanje robnim rezervama nije dozvoljeno ako takvo opterećenje prava svojine ometa obavljanje djelatnosti od javnog interesa iz člana 6 ovog zakona.

(2) Uprava može odobriti opterećenja prava svojine na nepokretnosti službenošću i pravom građenja, samo uz prethodnu saglasnost Vlade.

III. PLANIRANJE ROBNIH REZERV I IZVJEŠTAVANJE

Program robnih rezervi

Član 12

(1) Formiranje, obnavljanje, skladištenje i korišćenje robnih rezervi i obezbjeđenje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih rezervi sprovodi se na osnovu srednjoročnog programa i godišnjeg plana robnih rezervi.

(2) Srednjoročnim programom robnih rezervi (u daljem tekstu: Program) utvrđuju se:

- 1) vrste i količine robnih rezervi;
- 2) izvori finansiranja i obim pojedinih izvora finansiranja;
- 3) teritorijalni razmještaj robnih rezervi u odnosu na potrebe snabdijevanja;
- 4) način skladištenja robnih rezervi; i
- 5) investicione potrebe za obezbjeđenje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih rezervi.

(3) Program sadrži i plan upravljanja osnovnim sredstvima Uprave, uključujući investicije, kao i investiciono i tekuće održavanje.

(4) Prilikom pripreme Programa uzimaju se u obzir:

- 1) mogućnost nastanka ili pojave slučajeva iz člana 2 ovog zakona;
- 2) snabdjevenost tržišta robom i samosnabdijevanje;
- 3) privredni i socijalni položaj Crne Gore;
- 4) globalni bezbjednosni rizici, i
- 5) mogućnost skladištenja i održavanja robnih rezervi.

(5) Program donosi Vlada za period od tri godine, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Predlog programa

Član 13

(1) Predlog programa priprema Uprava, u saradnji sa Ministarstvom i organima državne uprave nadležnim za poslove:

- 1) poljoprivrede;
- 2) zdravlja;
- 3) zaštite životne sredine;
- 4) unutrašnje poslove;
- 5) odbrane;
- 6) saobraćaja, i
- 7) uređenja prostora i izgradnju objekata.

(2) Državni organi iz stava 1 ovog člana, u roku koji odredi Ministarstvo, u okviru svoje nadležnosti pripremaju spisak potrebnih vrsta i količina robe i, kada je to potrebno, tehničke karakteristike robe, za koje procjenjuju da su potrebne za obezbjeđivanje osnovnog snabdijevanja, a u slučaju predloga za formiranje novih rezervi i izvore finansiranja.

(3) Prilikom pripreme spiska iz stava 2 ovoga člana državni organi su dužni da uzmu u obzir elemente iz člana 13 stava 4 ovog zakona kao i uputstvo Ministarstva, odnosno instrukcije Uprave.

Godišnji plan robnih rezervi

Član 14

(1) Godišnji plan robnih rezervi (u daljem tekstu: godišnji plan), u skladu sa Programom donosi Vlada, na predlog Ministarstva.

(2) Godišnji plan priprema Uprava.

(3) Godišnjim planom utvrđuje se: vrsta, naziv, količina i procijenjena vrijednost robe koja se formira i obnavlja, teritorijalni razmještaj robnih rezervi, kapaciteti skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi, godišnji finansijski plan Uprave za nabavku, prodaju i obnavljanje robnih rezervi, godišnje investicione potrebe za obezbjeđenje skladišnog prostora, iznosi i izvori potrebnih sredstava za sprovođenje godišnjeg plana.

(4) Godišnji planom naročito se utvrđuju investicione potrebe u smislu vrste, namjene i veličine objekata za smeštaj i čuvanje robnih rezervi i, ako je primjenljivo, rokovi izgradnje, kao i izvori i visina potrebnih sredstava.

(5) Godišnji plan donosi se najkasnije do 31. januara tekuće za tu godinu.

Izveštavanje

Član 15

(1) Uprava do 28. februara tekuće godine podnosi Vladi godišnji izvještaj o stanju i poslovanju robnim rezervama za prethodnu godinu (u daljem tekstu: godišnji izvještaj), prema stanju na 31. decembar prethodne godine.

(2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana, podnosi se istovremeno sa predlogom godišnjeg plana.

(3) Uprava podnosi Ministarstvu kvartalni izvještaj o stanju i poslovanju robnim rezervama do 10. u tekućem mjesecu za prethodna tri mjeseca.

(4) Izvještaj iz st. 1 i 2 ovog člana naročito sadrži prikaz ostvarenih prihoda i rashoda Uprave u poslovanju robnim rezervama, stanje obaveza i potraživanja, prikaz stanja, vrste i količine robnih rezervi, prodaje i nabavke robe koja čini robne rezerve, kontrole robnih rezervi, premještanje robe koja čini robne rezerve, lokaciju skladištenja robnih rezervi i spisak važećih zaključenih ugovora iz člana 47 stav 2 ovog zakona.

(5) Poseban prilog godišnjeg izvještaja čini izvještaj o realizaciji godišnjeg plana u dijelu investicionih potreba za obezbjeđenje skladišnog prostora.

IV. FINANSIRANJE ROBNIH REZERVU

Finansiranje robnih rezervi

Član 16

(1) Sredstva za formiranje, obnavljanje, skladištenje, korišćenje robnih rezervi i obezbjeđenje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje tih rezervi obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, prihoda koje Uprava ostvari u poslovanju, kredita i drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Za uzimanje kredita iz stava 1 ovog člana Uprava može na nepokretnoj imovini ustanoviti založno pravo, uz prethodnu saglasnost Vlade.

(3) Za formiranje i obnavljanje robnih rezervi Uprava ne smije primati donacije.

Namjena sredstava

Član 17

Sredstva iz člana 17 ovog zakona su namjenska i mogu da se koriste isključivo za potrebe formiranja i održavanja robnih rezervi, obezbjeđenje skladišnog prostora, plaćanje usluga, investicionih izdataka i troškova u poslovanju sa robnim zalihama.

V. FORMIRANJE I OBNAVLJANJE ROBNIH REZERVU

Formiranje i obnavljanje robnih rezervi

Član 18

(1) Formiranje robnih rezervi vrši se nabavkom robe, ugovaranjem proizvodnje i razmjenom robe.

(2) Obnavljanje robnih rezervi vrši se prodajom robe, nabavkom robe, ugovaranjem proizvodnje, razmjenom robe i davanjem robe na zajam.

(3) Formiranje i obnavljanje robnih rezervi može se vršiti i drugim odgovarajućim pravnim poslovima u skladu sa zakonom.

Nabavka robnih rezervi

Član 19

Nabavka robe za robne rezerve vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Prodaja robe iz robnih rezervi

Član 20

(1) Prodaja robe iz robnih rezervi vrši se na osnovu javnog poziva putem prikupljanja ponuda.

(2) Javni poziv za prikupljanje ponuda sadrži podatke o vrsti, nazivu, količini robe, tehničkim karakteristikama robe iz robnih rezervi, kao i kriterijume i uslove za učešće u tom postupku.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana prodaja robe iz robnih rezervi može se izvršiti i neposrednom pogodbom kada se ne očekuje više od jednog ponuđača i ako:

- vrijednost ugovora ne prelazi 100.000 eura, ili

- se ugovor zaključuje sa organom državne uprave, organom uprave, državnim fondom, javnom ustanovom i drugim pravnim licem koje se finansira iz budžeta Crne Gore, odnosno organom jedinice lokalne samouprave, organom lokalne uprave, javnom ustanovom i drugim pravnim licem koje se finansira iz budžeta jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: organi državne uprave i lokalne samouprave i pravna lica).

(4) Namjeru o zaključenju ugovora neposrednom pogodbom, Uprava objavljuje na svojoj i internet stranici Ministarstva.

(5) Bliže uslove za organizovanje prodaje javnim pozivom i neposrednom pogodbom, kao i način i postupak prodaje i zaključivanja ugovora propisuje Vlada.

Određivanje prodajne cijene

Član 21

(1) Uprava utvrđuje prodajnu cijenu robnih rezervi na osnovu prethodne procjene vrijednosti robe, na osnovu poređenja prodaje iste ili, ako je primjenljivo, slične vrste robe na tržištu, odnosno na osnovu drugih važnih podataka, kojima može utvrđivati prodajnu cijenu robnih rezervi u smislu što većeg približavanja stvarnoj vrijednosti robe na tržištu (tržišna vrijednost).

(2) Ako pristigla ponuda ne dostigne prodajnu cijenu iz stava 1 ovog člana, Uprava može prodati robne rezerve najboljem ponuđaču po nižoj cijeni, ako:

- bi bile predmet uništenja zbog isteka roka upotrebe;
- je prodaja potrebna u slučaju hitnog pražnjenja skladišta zbog interventnih radova održavanja, a robne rezerve nije moguće premjestiti u druga skladišta; ili
- bi troškovi daljeg čuvanja bili veći od vrijednosti robe.

(3) Robne rezerve se u ugovoru o prodaji određuju na način koji omogućava jasnu identifikaciju robe, sa preciznim opisom robe, podatkom o vlasništvu, tehničkim podacima i, kada je potrebno, drugim podacima koji su važni za zaključivanje ugovora o prodaji.

Zabrana prava preče kupovine

Član 22

(1) Ugovorno ustanovljavanje prava preče kupovine na robnim rezervama nije dozvoljeno.

(2) Ugovorna odredba kojom se ustanovljava pravo preče kupovine na robnim rezervama je ništava.

Održavanje, prodaja i ustupanje robnih rezervi

Član 23

(1) Robne rezerve održavaju se povremenim obnavljanjem, u zavisnosti od vrste i prirode robe i roka trajanja, u skladu sa Programom i godišnjim planom.

(2) Robu iz robnih rezervi za koju nije moguće obezbijediti redovno održavanje Uprava prodaje prije isteka roka upotrebe najboljem ponuđaču, a sredstva ostvarena prodajom koriste se za nadoknadu prodatih robnih rezervi.

(3) Ako postupak prodaje iz stava 2 ovog člana nije uspio, Vlada može na predlog Ministarstva da:

- 1) odredi državne organe, javne službe i druge organizacije koje se finansiraju iz javnih sredstava, koji su dužni prioritarno da kupuju robu iz robnih rezervi, ili
- 2) utvrdi da se roba iz robnih rezervi prije isteka roka upotrebe besplatno preda na korišćenje organima državne uprave i lokalne samouprave i pravnim licima.

(4) U slučaju iz stava 3 tačka 2 ovog člana Vlada odlučuje i o obezbjeđivanju sredstava za plaćanje poreskih obaveza, u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dodatu vrijednost, kao i o nadoknadi robnih rezervi i obezbjeđuje potrebna finansijska sredstva.

Davanje robe iz robnih rezervi u zajam

Član 24

(1) Davanje robe iz robnih rezervi u zajam radi obnavljanja vrši se u svrhu očuvanja kvaliteta i zdravstvene ispravnosti robe usljed određenog roka trajanja pojedinih vrsta roba.

(2) Zajmoprimac vraća Upravi robu iste vrste, količine i kvaliteta.

(3) Ako zajmoprimac nije u mogućnosti da vrati robu iste vrste, količine i kvaliteta, Uprava može da prihvati da vrati drugu vrstu robe kojom posluju robne rezerve, u paritetu koji se utvrđuje na dan isporuke prema tržišnoj vrijednosti iz člana 22 ovog zakona.

(4) Na vrijednost pozajmljene robe plaća se kamata.

(5) Izuzetno od stava 1 ovog člana roba kojoj ističe rok upotrebe ili roba koja se daje na zajam organu državne uprave nadležnom za unutrašnje poslove, organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane i Vojsci Crne Gore može se davati na zajam i bez kamate.

(6) Bliže uslove davanja na zajam pojedinih vrsta roba iz robnih rezervi propisuje Vlada.

Robne rezerve hemijskih sredstava za obezbjeđenja kontinuiteta i sigurnosti vodosnabdijevanja

Član 25

(1) Radi obezbjeđenja kontinuiteta i sigurnosti vodosnabdijevanja, kao i efikasnog tretmana i ispuštanja komunalnih otpadnih voda u skladu sa važećim standardima zaštite životne sredine i javnog zdravlja, neophodno je planirati i obezbijediti robne rezerve ključnih hemijskih sredstava za navedenu namjenu.

(2) Robne rezerve iz stava 1 ovog člana naročito čine:

- ferihlorid (FeCl_3 , 40%);
- polimeri za flokulaciju;
- preparati za poboljšanje biološke izgradnje;
- gasni hlor (Cl_2), i
- natrijum-hipohlorit (NaOCl) u tečnom stanju.

(3) Konačne količine hemijskih sredstava potrebnih za ispuštanja komunalnih otpadnih voda u skladu sa važećim standardima zaštite životne sredine i javnog zdravlja, propisuje organ državne uprave nadležan za hemikalije.

VI. SMJEŠTAJ I ČUVANJE ROBNIH REZERVNI

Način skladištenja robnih rezervi

Član 26

(1) Robne rezerve mogu se skladištiti:

- 1) u skladištima u svojini Crne Gore;
- 2) kod proizvođača robe u Crnoj Gori,
- 3) kod drugih privrednih subjekata koji mogu skladištiti robu određene vrste na teritoriji Crne Gore;
- 4) u skladištima za koje je sa pravnim i fizičkim licem ili jedinicom lokalne samouprave zaključen ugovor o uskladištenju ili ugovor o zakupu skladišta.

(2) Skladište iz stava 1 ovog člana mora da ima upotrebnu dozvolu u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata.

(3) Prostorije za skladištenje robnih rezervi moraju da ispunjavaju uslove za dugoročno čuvanje roba koje čine robne rezerve tako da se očuva kvalitet i količina te vrste roba, u skladu sa zakonom.

(4) Radi smještaja i čuvanja robnih rezervi u skladištu iz stava 1 tačka 1 ovog člana, Uprava obezbjeđuje skladišni prostor kupovinom, rekonstrukcijom, promjenom namjene postojećih objekata ili izgradnjom, sredstvima koja su Programom i godišnjim planom predviđena kao investicione potrebe za obezbjeđenje skladišnog prostora.

(5) Način skladištenja robnih rezervi propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prostornog planiranja i urbanizma.

Skladištenje robnih rezervi

Član 27

(1) Robne rezerve kod proizvođača robe u Crnoj Gori skladište se kao povećane komercijalne zalihe.

(2) Robne rezerve lijekova i medicinskih sredstva skladište se kod pravnih lica kojima je izdata dozvola za promet lijekova i medicinskih sredstava na veliko, sa kojima se zaključuje ugovor o čuvanju, uskladištenju, odnosno obnavljanju robnih rezervi.

(3) Smještaj i čuvanje, odnosno održavanje robnih rezervi, kao i čuvanje i održavanje skladišta i opreme, mogu se prenijeti pravnom ili fizičkom licu na osnovu ugovora o čuvanju i održavanju robe iz robnih rezervi, skladišta ili opreme.

(4) Ugovor iz stava 3 ovog člana zaključuje Uprava.

Zabrana zaključivanja ugovora

Član 28

(1) Poslovi smještaja, čuvanja i održavanja robnih rezervi ne mogu se ugovorom prenijeti pravnom ili fizičkom licu kojem je u posljednjih pet godina pravosnažnom sudskom odlukom ili rješenjem o prekršaju izrečena zaštitna mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, odnosno koje je zbog nemara prouzrokovalo pad kvaliteta ili umanjenje tržišne vrijednosti robe iz robnih rezervi kojom raspolaže Uprava.

(2) Poslovi iz stava 1 ovog člana ne mogu se ugovorom prenijeti i pravnom ili fizičkom licu koji su u prethodnom poslovanju robnim rezervama sa Upravom otuđilo robne rezerve ili na bilo koji način Upravi nanijeli štetu.

Zabrana korišćenja i raspolaganja

Član 29

(1) Pravno i fizičko lice kojem se na osnovu ugovora, u skladu sa ovim zakonom, prenese na čuvanje i uskladištenje robne rezerve, ne smije bez pisane saglasnosti Uprave tu robu koristiti, otuđiti, zamijeniti robom druge vrste ili kvaliteta, premjestiti je u drugo skladište, niti suprotno ugovoru i ovom zakonu na bilo koji drugi način njome raspolagati.

(2) Pravno i fizičko lica kojem je na osnovu ugovora, u skladu sa ovim zakonom, preneseno na čuvanje skladište i oprema, ne smije raspolagati tim skladištem ili opremom, ni mijenjati njihovu namjenu ili ih koristiti na način suprotan ugovoru.

Obaveze skladištara

Član 30

Pravno i fizičko lice kome je roba iz robnih rezervi, skladište ili oprema prenesena na čuvanje i održavanje, dužno je da:

- 1) na zahtjev ovlašćenog predstavnika Uprave ili nadležne inspekcije omogućiti kvantitativnu i kvalitativnu kontrolu robe, odnosno opreme;
- 2) na zahtjev ovlašćenog predstavnika Uprave ili nadležne inspekcije staviti na uvid ispravu i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na uskladištene robne rezerve;
- 3) posebno označiti i izdvojiti robu iz robnih rezervi, odnosno da u svakom trenutku ima na stanju uskladištenu količinu robe iz robnih rezervi;
- 4) bez odlaganja, obavijesti Upravu u slučaju da planira privremeni ili trajni prestanak rada sopstvenog skladišta ili dijela skladišta, ili za slučaj više sile, ili je dobio obavještenje zakupodavca o planovima, odnosno namjerama o privremenom ili trajnom prestanku rada skladišta.
- 5) omogućiti ovlašćenom predstavniku Uprave izuzimanje i premještaj robe, i da bez odlaganja obavijesti Upravu o svakom događaju koji može dovesti do zagađenja životne sredine ili ugrožavanja zdravlja ljudi usljed skladištenja robnih rezervi.

Izlučno pravo u slučaju stečaja

Član 31

U slučaju pokretanja prethodnog stečajnog postupka i stečajnog postupka nad pravnim i fizičkim licem kod koga je uskladištena roba koja čini robne rezerve, Upravi se priznaje izlučno

pravo na osnovu ugovora o uskladištenju, odnosno zakupu skladišnog prostora, u količini i kvalitetu određenog tim ugovorom, odnosno u novčanoj protivrijednosti koja odgovara tržišnoj vrijednosti robe iz člana 23 ovog zakona, ako robe koja čini robne rezerve nema.

Vremensko ograničenje ugovora o uskladištenju i održavanju robnih rezervi

Član 32

(1) Ugovor o uskladištenju i ugovor o održavanju robnih rezervi mogu se zaključiti na period do deset godina.

(2) Bliže uslove uskladištenja, čuvanja, obnavljanja i evidentiranja robnih rezervi kao i postupanje pri skladištenju, obnavljanju i čuvanju robnih rezervi propisuje Ministarstvo.

VII. KORIŠĆENJE ROBNIH REZERVU

Korišćenje robnih rezervi

Član 33

(1) Korišćenje robnih rezervi podrazumijeva namjensku upotrebu robe iz robnih rezervi u skladu sa ovim zakonom.

(2) Korišćenje robnih rezervi može biti uz naknadu ili bez naknade.

(3) Korišćenje robnih rezervi vrši se uz naknadu u slučajevima kada je roba namijenjena daljoj prodaji.

(4) Korišćenje robnih rezervi vrši se bez naknade u slučajevima kada se roba besplatno dijeli krajnjim korisnicima.

Inicijativa za korišćenje robnih rezervi

Član 34

(1) Inicijativu za korišćenje robnih rezervi, pored Ministarstva, Upravi mogu podnijeti državni organi iz člana 13 stav 1 tač. 1 do 7 ovog zakona i organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

(2) Inicijativa iz stava 1 naročito sadrži:

- 1) opis slučaja iz člana 2 ovog zakona;
- 2) vrstu i traženu količinu robnih rezervi;
- 3) određenje subjekta koji je ovlašćen za robu iz robnih rezervi i određenje krajnjeg korisnika, i
- 4) informaciju o potrebi nadoknade robe, određenje izvora finansiranja i vremenskog roka za naknadu robom iste vrste, odnosno, ako zbog nedostatka robe na tržištu to nije moguće, ekvivalentnom, odnosno odgovarajućom zamjenskom robom.

(3) Ministarstvo, u saradnji sa Upravom, vrši stručni pregled inicijative za korišćenje i nadoknadu robnih rezervi i utvrđuje da li inicijativa opravdava korišćenje robnih rezervi, o čemu obavještava Vladu i podnosioca iz stava 1 ovog člana.

Odlučivanje o korišćenju i nadoknadi

Član 35

(1) O korišćenju i nadoknadi robnih rezervi odlučuje Vlada na predlog Ministarstva.

(2) Odluka iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) svrhu i način korišćenja robnih rezervi;
- 2) vrstu i količinu robnih rezervi;
- 3) određenje subjekta koji je ovlašćen za robu iz robnih rezervi i određenje krajnjeg korisnika;
- 4) rok i način nadoknade iskorišćenih robnih rezervi, ako ih je potrebno nadoknaditi, kao i izvor finansiranja nadoknade robnih rezervi;
- 5) u slučaju korišćenja robnih rezervi uz naknadu, odluku o tome da li se robne rezerve daju na korišćenje na osnovu ugovora o prodaji ili ugovora o zajmu;

6) u slučaju korišćenja robnih rezervi uz naknadu na osnovu ugovora o prodaji, cijenu po kojima se robne rezerve prodaju i udio primljenih sredstava koji je namijenjen za finansiranje nadoknade robnih rezervi;

7) u slučaju besplatnog korišćenja robnih rezervi, odluku o obezbjeđivanju sredstava za plaćanje poreskih obaveza u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dodatu vrijednost.

(3) U slučaju korišćenja robnih rezervi uz naknadu na osnovu ugovora o prodaji, ne primenjuju se odredbe čl. 20 do 23 ovog zakona i odredbe zakona kojim se uređuje korišćenje, upravljanje i raspolaganje državnom imovinom.

Postupak korišćenja robnih rezervi

Član 36

(1) U slučaju da je skladištenje robe preneseno ugovorom iz člana 28 stav 3 ovog zakona, Uprava nakon prijema odluke o korišćenju i nadoknadi robnih rezervi obavještava pravno i fizičko lice kome je roba iz robnih rezervi, skladište ili oprema prenesena na čuvanje i održavanje o mjestu i datumu izdavanja robnih rezervi kao i o količini raspoloživih robnih rezervi.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana koji je ovlašćeno za robu iz robnih rezervi dužno je da:

1) dijeli robu iz robnih rezervi krajnjim korisnicima;

2) koristi robu iz robnih rezervi isključivo u svrhu za koju je izdata;

3) u slučajevima kada su krajnji korisnici pravna lica ili preduzetnici, vodi evidenciju o krajnjim korisnicima robe iz robnih rezervi, koja sadrži ime i prezime, odnosno naziv korisnika, vrste i količine primljene robe.

(3) Lice iz stava 1 ovog člana ovlašćeno za robu iz robnih rezervi dužno je da na zahtjev Uprave ili Ministarstva dostavi evidenciju iz stava 2 tačka 3 ovog člana.

VIII. KORIŠĆENJE ROBNIH REZERVU U SLUČAJU OZBILJNOG POREMEĆAJA NA TRŽIŠTU

Snabdijevanje potrošača robom iz robnih rezervi

Član 37

(1) Korišćenje robnih rezervi za potrebe potrošača u slučaju iz člana 2 stav 1 tačka 6 ovog zakona obezbjeđuje se preko subjekta ovlašćenog za robu iz robnih rezervi koji pruža uslugu snabdijevanja krajnjih korisnika - potrošača u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu (u daljem tekstu: pružalac usluge).

(2) Snabdijevanje potrošača iz stava 1 ovog člana određenom vrstom robe iz robnih rezervi, na osnovu posebnog odobrenja u skladu sa ovim zakonom, može da vrši pružalac usluge koji je u skladu sa posebnim zakonom ovlašćen da stavlja tu vrstu robe na tržište Crne Gore.

(3) Snabdijevanje potrošača robom iz robnih rezervi pružalac usluge vrši na osnovu ugovora o distribuciji i prodaji roba iz robnih rezervi koji zaključuje sa Upravom.

Određivanje konačne cijene za potrošača

Član 38

(1) Roba iz robnih rezervi daje se na korišćenje potrošačima putem distribucije i prodaje robe koju za račun Vlade vrši pružalac usluge, preko svojih maloprodajnih kapaciteta, po konačnoj cijeni koju utvrđuje Vlada.

(2) Konačna cijena za potrošače ne može biti veća od prodajne cijene koju je ta vrsta robe imala u maloprodaji, u mjesecu koji je prethodio nastupanju krizne situacije, odnosno ozbiljnog poremećaja na tržištu.

(3) Konačna cijena za istu vrstu robe iz robnih rezervi koja je data na korišćenje mora biti ista za sve potrošače na teritoriji Crne Gore.

Izbor pružaoca usluge

Član 39

(1) Pružalac usluge snabdijevanja određene vrste robe iz robnih rezervi određuje Uprava po sprovedenom postupku na osnovu javnog poziva.

(2) Uprava je dužna da u roku od osam dana, od dana određivanja pružaoca usluga, izda posebno odobrenje o pružanju usluge snabdijevanja u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu i zaključi ugovor iz člana 39 stav 3 ovog zakona.

(3) Odobrenje iz stava 2 ovog člana izdaje se na period od šest mjeseci i može se produžiti u slučaju produženog trajanja ozbiljnog poremećaja na tržištu.

(4) Odobrenje iz stava 2 ovog člana ne smije se prenijeti na pružaoca usluga.

(5) Bliži način izbora i kriterijume za izbor pružaoca usluge propisuje Ministarstvo.

Stabilnost pružanja usluge

Član 40

(1) Pružalac usluge dužan je da obezbijedi nesmetano pružanje usluge snabdijevanja potrošača u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu u skladu sa ovim zakonom.

(2) Pružalac usluge dužan je da u maloprodajnim objektima fizički izdvoji robu iz robnih rezervi oja je predmet snabdijevanja potrošača u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu i da obezbijedi posebnu evidenciju o realizaciji robe.

(3) Pružalac usluge je dužan da obavijesti Upravu o eventualnom prekidu pružanja usluge i razlozima zbog kojih je došlo do prekida ili koji mogu uticati na kvalitetno pružanje usluge snabdijevanja potrošača u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu.

Vođenje odvojenog računovodstva

Član 41

(1) Pružalac usluge dužan je da obavlja računovodstvene poslove na način da se prihodi i troškovi ostvareni od snabdijevanja potrošača u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu mogu utvrditi odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih usluga u prometu robe.

(2) Bliži način vođenja računovodstva i obračuna neto troška pružaoca usluge propisuje Ministarstvo.

IX. POSLOVANJE ROBNIM REZERVAMA

Način poslovanja robnim rezervama

Član 42

(1) U poslovanju robnim rezervama Uprava zaključuje ugovore: o kupovini i prodaji, o smještaju, čuvanju i obnavljanju robnih rezervi; čuvanju i održavanju skladišta i opreme; o izgradnji i obezbjeđenju skladišnog prostora, prostora za smještaj i čuvanje robnih rezervi, o kontroli robe i usluge, o osiguranju, o distribuciji i prodaji roba iz robnih rezervi i o drugim poslovima iz djelokruga svog rada.

(2) Uprava vodi evidenciju u pisanom i elektronskom obliku o važećim zaključenim ugovorima iz stava 1 ovog člana.

(3) Evidencija iz stava 2 ovog člana sadrži:

- 1) predmet ugovora;
- 2) ime i prezime, odnosno naziv ugovorne strane;
- 3) broj ugovora;
- 4) ukupnu ugovorenu vrijednost (sa porezom i bez poreza na dodatu vrijednost);

- 5) izvor finansiranja i navod budžetske stavke u slučaju da je izvor finansiranja budžet Crne Gore;
- 6) datum zaključenja i datum od kojeg se ugovor primjenjuje;
- 7) u slučaju ugovora o uskladištenju ili zakupu skladišnog prostora, tačnu lokaciju skladišta i kapacitet ugovorenog prostora za skladištenje.

Godišnji plan rada i finansijski plan

Član 43

(1) U skladu sa Programom i godišnjim planom, Uprava svake godine do 31. decembra priprema godišnji plan rada i finansijski plan za narednu godinu.

(2) Finansijskim planom Uprave sredstva utvrđena Programom i godišnjim planom utvrđuju se i raspoređuju naročito za:

- 1) formiranje, korišćenje, obnavljanje i skladištenje robnih rezervi, i
- 2) obezbjeđivanje i održavanje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih rezervi i opremu tih skladišta.

(3) Ako Uprava u toku realizacije Programa i godišnjih planskih dokumenata nije u mogućnosti da u okviru svog poslovanja obezbijedi integritet robe i sredstava, dužna je da o tome obavijesti Ministarstvo i predloži odgovarajuće mjere kojima će se obezbijediti neophodna sredstva za obezbjeđenje roba i sredstava i radi izvršenja ciljeva utvrđenih Programom, odnosno godišnjim planom ili predloži njihovu reviziju, odnosno rebalans.

Dužnosti i ovlašćenja Uprave

Član 44

(1) Uprava je dužna da preuzme sve neophodne mjere radi blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robi, kao i mjere za njihovu blagovremenu prodaju, odnosno ponovnu kupovinu.

(2) Uprava vrši redovnu kontrolu nad stanjem robnih rezervi koje su uskladištene.

(3) Kontrolu iz stava 2 ovog člana sprovodi se kontinuirano tokom cijele godine provjerom knjigovodstvenog i količinskog stanja robe, kao i provjerom kvaliteta i upotrebljivosti robe koja čini robne rezerve.

(4) Na osnovu stanja utvrđenog kontrolom iz st. 2 i 3 ovog člana Uprava može od nadležne inspekcije zatražiti vršenje inspeksijskog nadzora.

(5) Uprava i nadležene inspekcije sarađuju, razmjenjuju podatke, predlažu preduzimanje zajedničkih mjera i aktivnosti od značaja za poslovanje robnim rezervama i vršenje poslova inspeksijskog nadzora.

Dužnost u slučaju prestanka rada skladišta

Član 45

(1) U slučaju da Uprava planira privremeni ili trajni prestanak rada skladišta ili dijela skladišta, ili za slučaj više sile, ili ako je dobila obavještenje skladištara ili zakupodavca o privremenom ili trajnom prestanku rada skladišta, dužna je da o tome, bez odlaganja, obavijesti Ministarstvo i da obezbijedi drugo skladište u koje će premjestiti robu iz robnih rezervi.

(2) Nakon premještaja robe iz robnih rezervi u slučaju iz stava 1 ovog člana Uprava je dužna da u roku od 15 dana Ministarstvu dostavi podatke o:

- količini i strukturi premještenih robnih rezervi;
- tačnoj lokaciji novog skladišta, sa oznakom i podacima o kapacitetima skladišnih prostorija u kojima su uskladištene, i pristupu skladištu, i
- zaključenom ugovoru iz člana 43 stav 1 ovog zakona, i dostavi primjerak zaključenog ugovora.

(3) Podatke o promjeni lokacije iz stava 2 ovog člana Uprava bez odlaganja unosi u evidenciju iz člana 43 stav 3 ovog zakona.

X. POSLOVANJE ROBNIM REZERVAMA ZA SLUČAJ VANREDNOG STANJA, NEPOSREDNE RATNE OPASNOSTI I RATA

Odlučivanje Vlade o formiranju, obnavljanju i korišćenju robnih rezervi **Član 46**

(1) Za vrijeme kriznih situacija, vanrednog ili ratnog stanja, kao i neposredne ratne opasnosti o formiranju, obnavljanju i korišćenju robnih rezervi odlučuje Vlada.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana Vlada može odlukom mijenjati način formiranja, obnavljanja, skladištenja i korištenja robnih rezervi i obezbjeđenje i održavanja skladišnog prostora, utvrđen Programom i godišnjim planom.

(3) U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana Uprava nastavlja sa poslovanjem, na način i pod uslovima koje odredi Vlada.

Obaveza za proizvođače i trgovce **Član 47**

Pravna lica koja proizvode ili vrše promet određenih vrsta roba koje čine robne rezerve, dužna su da u slučaju krizne situacija, vanrednog ili ratnog stanja, kao i neposredne ratne opasnosti, proizvode, odnosno prodaju tu vrstu robe radi formiranja i obnavljanja robnih rezervi, na osnovu posebnog akta Vlade.

XI. NADZOR

Član 48

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa koji su donijeti na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši tržišna inspekcija u odnosu na obaveze pravnih i fizičkih lica kojima su na osnovu ugovora, u skladu sa ovim zakonom, povjerene na čuvanje i uskladištenje robne rezerve, iz člana 30 stav 1 ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, posebnim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

(3) Nadzor iz stava 2 ovog člana vrše i inspekcija za hranu, veterinarska, fitosanitarna, poljoprivredna, farmaceutska, zdravstvena i sanitarna inspekcija kao i inspekcija za zaštitu i spašavanje u zavisnosti od vrste robe koja čini robne rezerve.

XII. KAZNENE ODREDBE

Član 49

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) bez pisane saglasnosti Uprave, robne rezerve koje su mu povjerene na čuvanje i uskladištenje koristiti, otuđi, zamijeni robom druge vrste ili kvaliteta, premjesti u drugo skladište, ili suprotno ugovoru i ovom zakonu na bilo koji drugi način njome raspolaže (član 30 stav 1);
- 2) skladištem ili opremom, koje mu je povjereno na čuvanje, raspolaže ili mijenja njihovu namjenu ili ih koristiti na način suprotan ugovoru (član 30 stav 2);
- 3) na zahtjev ovlašćenog predstavnika Uprave ili nadležne inspekcije ne omogući kvantitativnu i kvalitativnu kontrolu robe, odnosno opreme ili ne stavi na uvid isprave i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na uskladištene robne rezerve (član 31 stav 1 tač. 1 i 2);
- 4) posebno ne označi i ne izdvoji robu iz robnih rezervi, odnosno u svakom trenutku nema na stanju uskladištenu količinu robe iz robnih rezervi (član 31 stav 1 tačka 2 i 3);
- 5) bez odlaganja, ne obavijesti upravu u slučaju da planira privremeni ili trajni prestanak rada sopstvenog skladišta ili dijela skladišta, ili za slučaj više sile, ili je dobio obavještenje

zakupodavca o planovima, odnosno namjerama o privremenom ili trajnom prestanku rada skladišta (član 31 stav 1 tačka 4);

- 6) ne omogući ovlaštenom predstavniku Uprave izuzimanje i premeštaj robe (član 31 stav 1 tačka 5);
- 7) ne vodi evidenciju o krajnjim korisnicima robe iz robnih rezervi na način propisan ovim zakonom ili na zahtjev Uprave (član 31 stav 1 tačka 3);
- 8) ne dostavi evidenciju iz člana 38 stav 2 tačka 3 ovog zakona (član 38 st. 2 i 3);
- 9) konačna cijena nije ista za sve potrošače na teritoriji Crne Gore, za istu vrstu robe iz robnih rezervi koja je data na korištenje (član 40 stav 3);
- 10) odobrenje koje je izdala Uprava prenese na drugog subjekta (član 41 stav 5);
- 11) ne obavlja računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od snadbijevanja potrošača u slučaju ozbiljnog poremećaja na tržištu odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih usluga prometa robe (član 43 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 3.000 eura.

(5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, uz novčanu kaznu može se izreći zaštitna mjera zabrane vršenja poziva obavljanja djelatnosti ili dužnosti, u trajanju od dva do šest mjeseci.

Član 50

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu ako:

- 1) ne dostavi Vladi godišnji izvještaj o stanju i poslovanju robnim rezervama za prethodnu godinu na način i u roku propisanim ovim zakonom (član 16 stav 1);
- 2) ne dostavi Ministarstvu godišnji i kvartalni izvještaj koji sadrži i spisak važećih zaključenih ugovora (član 16 stav 6);
- 3) suprotno ovom zakonu, poslove smještaja, čuvanja i održavanja robnih rezervi ugovorom povjeri pravnom ili fizičkom licu (član 29);
- 4) ne vodi evidenciju o ugovorima na način i sadržine propisane ovim zakonom (član 45 st. 2 i 3 i član 48 stav 3);
- 5) ne vrši redovan nadzor nad stanjem robnih rezervi koje su uskladištene u skladu sa ovim zakonom (član 47 st. 2 i 3);
- 6) u slučaju da Uprava planira privremeni ili trajni prestanak rada skladišta koje joj je dato na korišćenje i upravljanje ili dijela skladišta, ili za slučaj više sile, ili je dobila obavještenje skladištara ili zakupodavca o privremenom ili trajnom prestanku rada skladišta, a o tome, bez odlaganja, ne obavijesti Ministarstvo i ne obezbijedi drugo skladište u koje će premjestiti robu iz robnih rezervi (član 48 stav 1);
- 7) ne dostavi podatke Ministarstvu, nakon premještaja robe iz robnih rezervi, u roku od 15 dana (član 48 stav 2).

Član 51

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave i lokalne samouprave i pravnom licu ako ne postupi u skladu sa obavezom iz člana 25 stav 3 tačka 1 ovog zakona.

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za donošenje podzakonskih akata

Član 52

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rokovi za donošenje Programa i godišnjeg plana

Član 53

- (1) Program donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Godišnji plan donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 54

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o interventnim nabavkama ("Službeni list CG", broj 69/03).

Stupanje na snagu

Član 55

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".